

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Egetræet

Hvem er Egetræet – kort præsentation

Et børnehus med 2 afdelinger, som kaldes Kollekolde og Skovstjernen. De 2 afdelinger er beliggende under 100 meter fra hinanden. I Kollekolde er der 2 familiegrupper (aldersintegreret på tværs af 0-6 år). I Skovstjernen er der 2 vuggestuegrupper, 2 børnehavegrupper og en 1 familiegruppe.

Egetræet er beliggende i et "små hul" i Væløse tæt på skoven, og vi har 2 store samt attraktive legepladser som vi ofte benytter. Egetræet har 2 pædagoger på alle stuer, samt en pædagogmedhjælper. Derudover sætter vi pris på at være et børnehus med pædagogstuderende og pædagogiske assistentstuderende, og tager ansvar for uddannelserne fremtidens pædagoger og pædagogiske assistenter.

Vi er et børnehus med stærkt fællesskab. Både blandt personalet, hvor mange har været i Egetræet i mange år, men også på tværs af børnehuset og forældregruppen.

Vi er et børnehus med både vuggestuegrupper/børnehavegrupper samt familiegrupper, hvorfor er vi det? Det er fordi vi ønsker at være et mangfoldigt tilbud til forældrene i Furesø kommune, og fordi vi dagligt ser fordelene ved det.

Da familiegrupper statistisk set afviger fra det klassiske børnehus, kommer der her et kort anslag for nogle fordele ved familiegrupper. Familiegrupper giver færre overgange i børnenes liv, hvilket vi fra forskning ved er positivt. Personalet har muligheden for at følge en familie fra "start til skole", og søskende kan være på samme stue i længere tid.

Indholdsfortegnelse

Hvem er Egetræet – kort præsentation	1
Egetræets proces med det fortsatte arbejde med den pædagogiske læreplan	3
Egetræets rygrad – 3 grundlæggende elementer	3
Pædagogisk læreplan	8
Fælles pædagogisk grundlag	9
Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring samt Børnefællesskaber	10
Barnesynet	10
Dannelse og børneperspektiv	10
Leg	10
Læring	10
Børnefællesskaber	10
Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?	11
Pædagogisk læringsmiljø samt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø	12
Samarbejde med forældre	13
Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?	13
Børn i udsatte positioner	14
Sammenhænge	15
Inddragelse af lokalsamfundet	16
Alsidig personlig udvikling	17
Social udvikling	19
Kommunikation og sprog	21
Krop, sanser og bevægelse	23

Egetræets proces med det fortsatte arbejde med den pædagogiske læreplan

Egetræets pædagogiske læreplan er til for at gøre en forskel, først og fremmest for Egetræets børn, men ligeledes for dets forældre og personalet.

Derfor er vi i Egetræet forpligtet til, at den pædagogiske læreplan gør en forskel ved at vise "vores vej" om **hvad** Egetræet er, **hvorfor** vi er det, og **hvordan** det ses i hverdagen. Det betyder samtidigt at den pædagogiske læreplan skal være en læreplan som ændrer sig over tid. For det gør børnegruppen, personalet og omverdenen. Derfor vil der til hvert personalemøde i 2021 være et tema fra den pædagogiske læreplan, som bliver genstand for dialog og refleksion, hvilket vil betyde at den pædagogiske læreplan vil ændre sig over tid.

Egetræets rygrad – 3 grundlæggende elementer

3 grundlæggende elementer er:

- **Rutiner**
- **Aktiviteter**
- **Leg / læringsmiljø**

En hverdag i Egetræet har *rutiner, leg / læringsmiljø og aktiviteter* som hovedelementerne i hverdagen.

I det følgende er en beskrivelse af **hvad**, **hvorfor** og **hvordan** for hvert af de elementer.

Rutinerne er alt det som gentages.

Hvad er Egetræets rutiner?

- De mange overgange fra en ting til en anden ting i hverdagen. Fx når børnene skal fra frokost til middagslur.
- De overordnede overgange såsom overgangen fra vuggestuen til børnehaven.
- De mange fastlagte ting i løbet af hverdagen.

Hvorfor er Egetræets rutiner vigtige?

- Fordi gennemtænkte rutiner kan sikre blikket for at rutiner ikke er noget der skal overstås, og derved give mening for børnene.

- Fordi gode og stabile rutiner gennem forudsigelige rammer, giver muligheden for børnenes medinddragelse og derved sikrer børnenes selvhjulpethed og på sigt selvstændighed.
- Fordi overskuelige rammer skaber et mere overskueligt miljø, som giver mindre stressede børn. Et mere overskueligt miljø øger muligheden for et roligere miljø, som derved også giver bedre forudsætninger for bedre sprogudvikling.
- Sikrer muligheden for børnene har en bedre sammenhæng mellem deres forudsigelighed-håndterbarhed-begribelighed, hvilket giver bedre forudsætninger for at Egetræets børn kan være stærke kulturbærere.
- Fordi velovervejede rutiner sikrer børn i en udsat position bedre forudsætninger, ved at være grundlaget for et inkluderende børnemiljø gennem hele dagen.
- Fordi det skaber forudsætningen for en stadig mere fælles indsats blandt personalet i de 3 afdelinger.
- Fordi gode refleksioner over rutiner giver muligheden for at hæve blikket, så rutinerne tager afsæt i vores målsætningen, fremfor "det vi plejer at gøre".

Hvordan er/bliver Egetræets rutiner tilrettelagt?

Egetræet er i den her kontekst "opdelt i 3 afdelinger"; Kollekolle, vuggestuegangen i Skovstjernen og familiegruppen + børnehavegangen i Skovstjernen (i daglig tale, børnehavegangen).

Hver afdeling har et ugentligt refleksionsrum i en time, hvor en voksen fra hver stue deltager. Fx en fra grøn + blå stue. Tidsrummet er fast for hver afdeling, og der vil i udgangspunktet deltage enten afdelingsleder eller dagtilbudsleder til hvert refleksionsrum

Refleksionsrum er en forudsætning for at sikre den kontinuerlige omtanke og dermed kvalitet i vores rutiner, og prioriteres derfor højt. Det vil dog være således, at vi stadig skal kunne levere ordentlig kvalitet i det tidsrum hvor refleksionsrummene afholdes. Derfor vil der være refleksionsrum som kan blive aflyst af og til. Det vil altid være en ledelsesbeslutning.

- VG hver mandag kl.11-12.
- Kolle hver enten tirsdag/torsdag kl.11-12.
- BH hver torsdag kl.12-13, *dog først fra december 2020.*
- Hver måned vælges deltagerne fra hver afdeling = repræsentant fra fx grøn og blå stue. Deltagerne vælges til afdelingsmødet som ligger i forlængelse af det månedlige P-møde.
- Til refleksionsrummene bruges SMTTE som arbejdsredskab.
- Rutinen som der skal arbejdes med vælges til det første refleksionsrum, og det er deltagerne som har "beslutningskompetence" for hvilket emne der skal vælges.
- SMTTE fremlægges af deltagerne for deres afdelingskollegaer til det "næste" afdelingsmøde, hvor det besluttet hvordan der skal arbejdes med rutinen fremover. Ved eventuelle uenigheder om ændringer i rutiner involveres dagtilbudsleder/afdelingsleder i beslutningen.
- Arbejdet med den "nye" rutine starter dagen efter den er besluttet.
- Til det efterfølgende afdelingsmøde evalueres om tiltagene for rutinen; laves, virker efter intentionen og om dele skal justeres.

Aktiviteter er de voksen-initierede-aktiviteter, både de planlagte og umiddelbare.

Hvad er det for Egetræet?

- Det er en rammesætning som sikrer at vi kan lave klare aftaler om hvilke voksne der har ansvaret for hvilke børn/aktiviteter og hvilke roller vi har fx om eftermiddagen på legepladsen.
- Muligheden for at planlægge aktiviteterne, så vi ikke forstyrrer hinanden når vi er fordybet i en aktivitet.
- Det er generelt aktiviteter, hvor der er blik for en balance mellem egenværdi (vi gør det fordi det er sjovt) og nytteværdi (vi gør det fordi børnene skal blive mere fx livsduelige).

Hvorfor prioriterer vi som vi gør?

- Fordi vi voksne har ansvaret for gennem relevante aktiviteter at inspirere børnene, så de udvider deres livshorisont.
- Fordi vi voksne har ansvaret for gennem relevante aktiviteter at inspirere børnene, så børnene får øje for hinanden og derved får bedre forudsætninger for gode relations dannelser.
- Fordi vi voksne har ansvaret for at tilrettelægge aktiviteter, så børnene over tid kommer hele vejen rundt om alle de relevante læreplanstemaer.
- Fordi når vi voksne laver gode aktiviteter er vi opmærksomme på at børn trives bedst og lærer bedst når aktiviteterne er relevante for børnene. Det kræver at vi er nysgerrige på børnenes perspektiv, og husker at "gå over broen til børnenes livsverden." => følger børnenes "spor"/interesser.

Hvordan planlægger og laver vi de voksen-initierede-aktiviteter i Egetræet?

- I Egetræet ser vi værdien i det tætte samarbejde på tværs af stuerne i "ens afdeling". Det kommer til udtryk forskelligt i de forskellige afdelinger, men fælles er, de aktiviteter på tværs af stuerne.
- Ved at planlægge aktiviteter som tager afsæt i et "fælles tredje".
- I Egetræet prioriterer vi i udgangspunktet, at arbejde med temaer for typisk mindst en uge ad gangen, det sikrer muligheden for bedre didaktiske overvejelser (sammenhængen mellem mål og tiltag), samt muligheden for at arbejde med heldagsperspektivet på en mere meningsfuld måde. Har vi fx læst bøger om riddere, og leget ridderlege om formiddagen til de strukturerede aktiviteter, har børnene et spor at følge om eftermiddagen med deres venner, som vi voksne kan støtte med fx fælles fokusord for hele afdelingen.
- Vi laver som udgangspunkt en SMTTE før hvert tema for at starte med HVORFOR, før vi beslutter HVAD vi skal lave af aktiviteter.
- De temabaserede aktiviteter planlægges forskelligt i de forskellige afdelinger. Fælles er dog, at der for hver afdeling er et aktivitetskema for hver uge.

Legen & Læringsmiljøet er to uadskillelige størrelser, som ethvert kvalitetsdagtilbud skal have viden om, og holdninger til.

Hvad er legen og læringsmiljøet for Egetræet?

- Læringsmiljøet er vores fysiske rammer, og de voksnes positioner i "rummene". Ændrer vi på fx en reols placering, så ændrer vi på rummet, og derved på børnenes adfærd = legen. Ændrer vi voksne på vores adfærd, fx ved at vi er bevidste om hvilke roller/positioner vi har, så påvirker det børnenes legemuligheder.
- Legen er fundamental for børnene i Egetræet, og legen spiller derfor en central rolle i Egetræet. Legen har en dobbelt betydning hos os. Legen har en egenværdi = legen er i sig selv værdifuld, ligesom det at være et barn i sig selv har værdi OG samtidigt har legen en nytteværdi = børnene lærer om sig selv og sin omverden gennem legene, og dette er fundamentalt i forberedelsen til de næste stadier i deres liv.

Hvorfor er legen og læringsmiljøet centralt for os?

- Fordi børnenes legeforudsætninger er forskellige, og det betyder at vi skal være opmærksomme på at yngre børn typisk kalder på større vokseninvolvering i legen. Børnenes aldre har en stærk sammenhæng med deres kognitive udvikling og derfor skal læringsmiljøerne og derved børnenes legmuligheder afspejle muligheden for forskellige legetyper afhængigt af på hvilket udviklingsstadium det enkelte barn er.
- Fordi legen har potentialet til først at pirre børns kreativitet, og derefter at træne den. Fx ved inspiration til en leg med Lego af andre børn/voksne, som børnene derefter selv leger, og afsøger nye muligheder med.
- Fordi børn skal lære at lege, samt kontinuerligt udvikle deres udviklingsniveau i deres lege. Læringsmiljøet er afgørende for hvilke nuancer børnene bliver mødt af, og dermed et afgørende element for legekvaliteten i Egetræet.

Hvordan bliver legen og læringsmiljøet prioriteret i Egetræet?

- Vi er opmærksomme på at gode læringsmiljøer og lege både kan være store legemiljøer for fx en hel stue, men ligeledes kan være for små børnegrupper på 2-3 børn.
→ Derfor har vi fokus på både indenfor og udenfor at have "rum i rummene". Og vi er fortsat nysgerrige på hvordan vi kan skabe flere af dem. Vi er aktuelt i gang med at opdatere de 2 vuggestuestuers læringsmiljøer og samtidigt inkludere gangen i dette.
- Lege er foranderlige, fx kan en leg i sandkassen hvor børnene startede med at bygge vulkaner udvikle sig til at vi graver tunneller til dinosaurer. Den foranderlighed skal vi lære børn at navigere i. Det kræver at vi er tæt på børnene når de leger, så vi har blikket for hvornår vi som det pædagogiske personale skal gå foran-ved siden af-bagved børnene. Eller sagt på en anden måde. Hvornår skal vi være en flue på væggen, og hvornår skal vi være direkte involveret i legen...

- Det pædagogiske personale har blik for hvilken rolle deres positionering har for læringsmiljøet og legeforsættningerne, så derfor har det pædagogiske personale en løbende refleksion og dialog om, hvordan vi skal positionere os.
- Vi er nysgerrige på hvordan vi fortsat kan udvikle læringsmiljøet og legemulighederne i Egetræet. Derfor afsøger vi forskellige nye muligheder
 - ➔ Udvikle et fælles "legebibliotek" med legekasser, som kunne være fx magneter med et billedkatalog til inspiration om hvordan man kan bygge med magneterne. Det kunne også være en insektkasse, hvor der er inspirationsmateriale til personalet, så personalet sammen med børnene kan udforske vores lokale natur.
 - ➔ Når Corona-perioden igen tillader det. Sætte legetøj frem så det er legeklar. Fx dække bord i børnekøkkenet, så det ansporer børnene til leg i køkkenet.

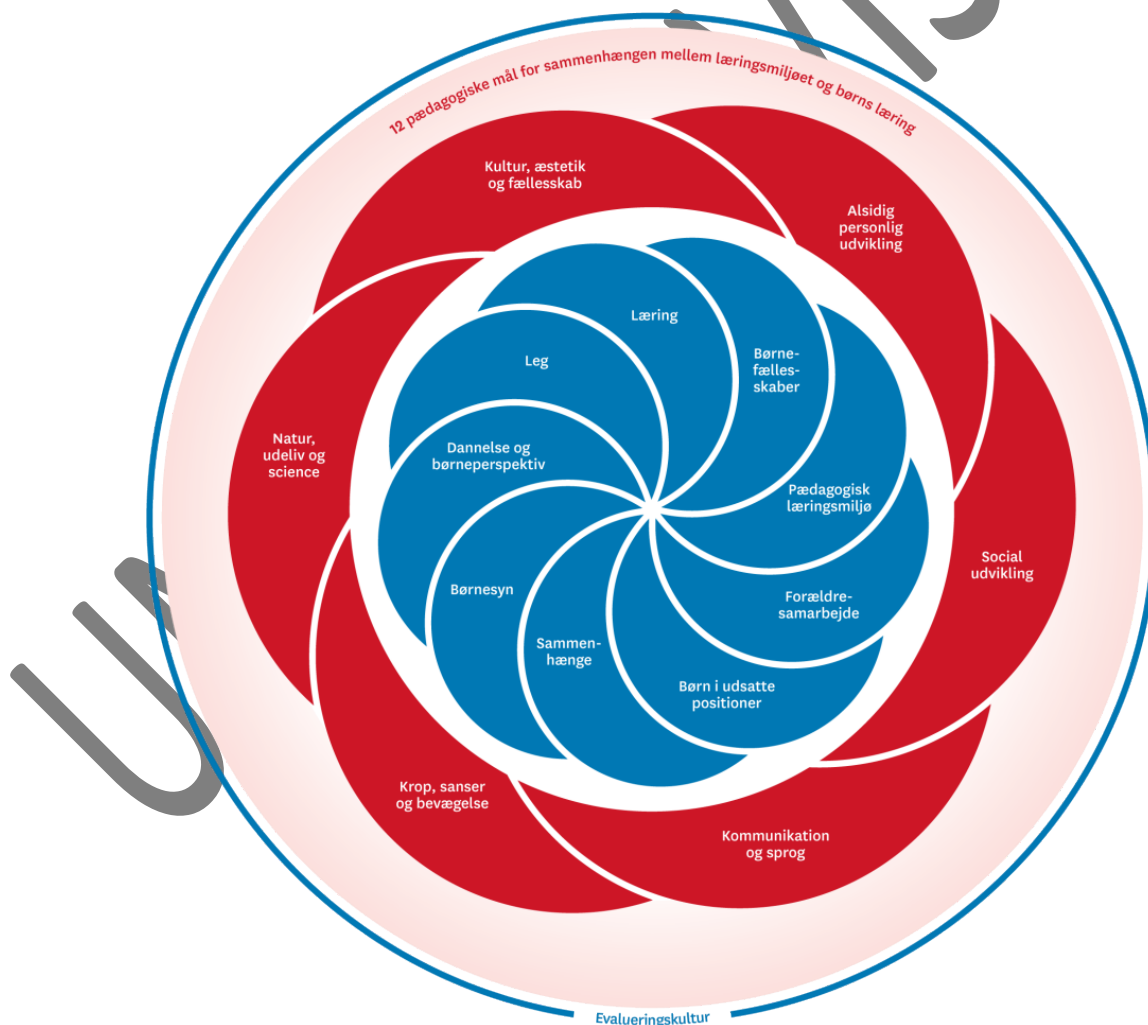
UNDER REVISION

Rammesætning for læreplanen

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen Den styrkede pædagogiske læreplan, rammer og indhold.

Læreplanen er et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske overvejelser, refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde. Børnenes perspektiv og børnefællesskabet skal inddrages og læreplanen skal tage højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov.

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, det blå centrum i "blomsten" samt de seks læreplanstemaer, de røde kornblade på "blomsten" og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Dagtilbudslederen har ansvaret for at udvikle den omkransende evalueringskultur.

Fælles pædagogisk grundlag

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles (for alle børnehuse i DK) centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14)

Centrale elementer i den styrkede læreplan er:

- ❖ Børnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv.
- ❖ Dannelse og børneperspektiv. Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- ❖ Leg. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- ❖ Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- ❖ Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- ❖ Pædagogisk læringsmiljø. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- ❖ Forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- ❖ Børn i udsatte positioner. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- ❖ Sammenhæng til børnehaveklassen. Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

Dagtilbudsloven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed Egetræets pædagogiske arbejde med børnenes læring.

Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen skal være mere til stede i nogle sammenhænge end andre. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14)

Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring samt Børnefællesskaber

Barnesynet. Det at være barn har værdi i sig selv. Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, det pædagogiske personale er ansvarlige for.

Furesø kommunes [Børne- og ungepolitik](#) beskriver de overordnede rammer for:

- Demokrati & Medborgerskab
- Læring & Læringsmiljøer
- Fællesskab & Inklusion
- Forældre & Forældresamarbejde
- Faglig indsats & Sammenhænge
- Den generelle forbyggende indsats

Dannelse og børneperspektiv. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Børn i dagtilbud skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.

Furesø Kommune beskriver i **dannelsesperspektivet** hvordan vi forstår begrebet dannelse og hvordan vi skaber dannelsesmuligheder for børn i dagtilbud. Dannelsesperspektivet kobler sig til læringsbegrebet og beskriver samspillet mellem barn og dets verden.

Leg. Leg har en værdi i sig selv. Leg er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Læring i dagtilbud sker i en vekslen mellem blandt andet børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutiner.

I [Furesø Kommunes Fælles lærings syn](#) beskrives hvordan læring har fokus på de mangfoldige kompetencer børn tilegner sig: personlige, sociale og faglige. Vi har fokus på børns progression og på deres nærmeste udviklingszone.

Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende og alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende i en balance mellem individ og fællesskab.

Center for Dagtilbud og skole vægter for 0 – 18 års området:

- 1 vision: Alle børn og unge skal trives, udvikle sig og lære ud fra deres individuelle forudsætninger, som en del af sociale fællesskaber – så de bliver livsduelige og får en ungdomsuddannelse.
- 2 grundsyn: Det fælles læringssyn og et perspektiv på dannelse.
- 3 målsætninger: fællesskaber, læring og rammer der understøtter.
- 4 principper: resourcesyn, udgangspunkt i kontekst, børn og familier skal mødes med en samlet plan samt at stærke fagligheder styrker tværfagligheden.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I det følgende kommer refleksioner om hvert element, samt et eksempel på hvordan det kommer til udtryk i vores hverdag. I vores hverdag kan vi ikke adskille de forskellige elementer, men det bliver de i det følgende grundet et ønske om komme rundt om hvert element.

Dannelse er centralt for alle mennesker, og knytter sig på det samfund vi lever i. Det er aktuelt at der fx er forskellige dannelsesidealer i Danmark, Kina og Irak. Så hvad er det vi vil med dannelse handler for os om at vi alle skal være medborgere, ved at børnene allerede hos os oplever ligestilling og demokrati som værdifuldt. Det kunne fx være til en formiddagssamling, hvor de yngste oplever at blive spørgt og har medindflydelse på lige fod med de ældre i børnegruppen, hvor børnene oplever at de er lige vigtige uanset om de piger eller drenge, og hvor det ikke er den der taler højest der får lov til at tale, men derimod at vi rækker hånden op, og alle bliver anerkendt for deres mening.

Børneperspektivet er vigtigt for det pædagogiske personale i Egetræet. Vi anerkender børneperspektivet ved som Per Schultz Jørgensen siger "at gå over broen til børnenes livsverden". Det kunne komme til udtryk ved at vi er på vej i skoven for at gå på insektjagt. Men på vejen derhen finder børnene en hule som de bliver optaget af. I stedet for at fortsætte med den planlagte insektjagt, bliver børneperspektivet fuldt op med spørgsmål som "Har der mon boet nogen her?".

Læring er? Ja, hvad er læring? Det kunne man aktuelt spørge om. For med vores brede læringsforståelse er det umuligt at forsøge noget, som slet ikke er uden læring. Det betyder for os, at vi skal have fokus på hvilken form for læring det er vi gerne vil. Og hvad forudsætningen er for den læring vi ønsker os. Her det centralt at være klar over at et centralt element fra forskningen om hvad der kendetegner høj kvalitet i dagtilbud, som er interaktion mellem barn-barn og barn-voksen. Dermed skal vi have omtanke for hvordan vi interagerer med børnene hele dagen. Fx i garderoben, hvor vi i vuggestuen i udgangspunktet går i garderoben med en mindre gruppe børn ad gangen, for derved at skabe forudsætningen for at pædagogen og børnene kan have gode relationer, med tid til guidning og dialog.

Børnefællesskaber er de store og de små, hvilket er vigtigt at have for øje.

For at børnene skal kunne trives i nuet og fremover, skal de kunne lære at navigere mellem flere varierende børnegrupper. Her er det, det pædagogiske personale at initiere gode erfaringer med det for børnene. Det gør vi i Egetræet fx med et blik for at vores formiddagsaktiviteter både tager afsæt i stuen, og andre gange er på tværs af stuerne. Dermed får børnene blik for hinanden, og hinandens mangfoldighed som over tid danner grundlaget for et stærkt børnefællesskab, hvor børnene har mange forskellige legerelationer og føler at de "hører til".

Pædagogisk læringsmiljø samt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø

Dagtilbud skal hele dagen etablere et pædagogisk læringsmiljø, hvor leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22 -23 og s. 30)

Dette område er centralt for Egetræet og er nærmere beskrevet under afsnittet "Egetræets rygrad – 3 grundlæggende elementer"

Det følgende er indføring i det der gælder på tværs ad dagtilbudsområdet i Furesø kommune.

Furesø Kommune har et prioriteret indsatsområde¹:

- Børns oplevelse af at lære sig noget; målet er at alle børn oplever at lære noget, og at de bliver opmærksomme på egen progression.

Furesø Kommunes dagtilbud har beskrevet tre læringsrum, hvor vi tænker læring for og med børnene:

- **Rutiner:** fx aflevering og afhentning, af- og påklædning i garderobe og badeværelse, måltider og sove/hvilestunder.
- **Vokseninitierede aktiviteter:** planlagte eller spontane; fx ture, samlinger, rytmik, kreative forløb og sneboldskampe.
- **Børnekulturen:** Det, der foregår i og mellem børnene, hvor leg er et væsentligt element samt de aktiviteter som børnene initierer.

Voksenpositioner: Med fokus på det enkelte barn og børnegruppen som helhed, tages der bevidste valg i måden, der organiseres på. De pædagogiske medarbejdere vurderer hele tiden hvornår de skal **gå foran** børnene, **ved siden af** børnene eller **bagved** børnene, afhængig af barnet, situationen og konteksten.

Dagtilbud arbejder med børns læring over hele dagen og ofte med mange af de 6 læreplanstemaer og elementer fra det pædagogiske grundlag i spil på samme tid. Læring må også ses på tværs af læreplantemaerne: vedholdenhed overfor vanskeligheder, evne til fokusering og koncentration, evne til at samtænke viden og erfaringer og koble på tværs af kontekster, evne til at opsøge relevant hjælp samt at kunne skifte mening og se andres perspektiver; **metalæring**. At blive opmærksom på, hvordan man lærer bedst, foretrukne **læringsstrategi**, sker i alle hverdagslivets situationer. Er det fx ved at øve sig igen og igen, at få instruktion og forklaring af andre eller at se hvordan andre gør og selv prøve, når man er klar.

¹ Se kvalitetsrapport Dagtilbud 2016-2017

Samarbejde med forældre

Dagtilbud skal have fokus på, hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24)

Generelt for Furesø Kommunes dagtilbud gælder det at:

Forældresamarbejde sker i mange fora:

- Samarbejder med fokus på forældrenes eget barn, dialoger i hverdagen, forældresamtaler.
- Samarbejder omkring børns hverdag og læring, fx ved formidling ved udstillinger, i INFOBA, AULA
- Forældremøder for hele dagtilbuddet eller mindre grupper af forældre.
- Arrangementer, fx sommerfester, julearrangementer, fællesspisning

Det enkelte dagtilbud skal anvende nogle af de forskellige fora, hvor forældrene kommer i dagtilbuddet, til at sætte børns læring på dagsordenen. Dette kan fx ske, ved at der på forældremøder er et punkt, som handler om, hvad der arbejdes med i dagtilbuddet, og hvordan forældrene kan understøtte barnets læring i hjemmet.

Alle forældre er forskellige, det er dagtilbuddets ansvar at facilitere og rammesætte forældresamarbejdet differentieret og baseret på lokale traditioner, ønsker og den enkelte families behov. Forældresamarbejder skal være tillidsfuldt og konstruktivt.

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Egetræet har en lang og god tradition for et stærkt forældresamarbejde. Nedenunder er i punktform, oplyst nogle af de fora hvor det bliver prioriteret suppleret med refleksioner om hvorfor det er prioriteret i den form.

- **Den daglige dialog ved aflevering og afhentning.** Det er fundamentet for det gode forældresamarbejde, og er også årsagen til at vi har fastholdt muligheden for at aflevere sit barn/børn inde på legepladsen/stuen i denne Corona periode. Et stærkt kendskab til hinanden, og de små fortællinger om barnets hverdag skaber over tid, gensidig tillid, som er afgørende for at vi kan være fælles om barnets trivsel og udvikling.
- **Opstartssamtaler**, som typisk er efter 2-4 mdr. Her er der mulighed for at afstemme forventninger, og spørge ind til forhold i hjemmet og børnehuset. Det er et vigtigt element for at sikre en god start for både barnet og dets forældre.
- **Forældrebestyrelsen** er afgørende for det gode samarbejde mellem forældrene og Egetræet. Pt. er alle stuer repræsenteret i forældrebestyrelsen, hvilket sikrer en fremragende repræsentation på tværs i huset. Forældrebestyrelsen er afgørende for hvilke pædagogiske principper der skal være gældende i Egetræet, og forældrebestyrelsen har i øvrigt muligheden for at være med til at prioritere hvordan driftsbudgettet skal anvendes.
Forældrebestyrelsen er ligeledes afgørende som bindeled mellem de øvrige forældre og ledelsen i Egetræet. Dermed sikres at alle forældre i Egetræet har en vigtig stemme.

Børn i udsatte positioner

Dagtilbud skal reflektere over, hvordan det pædagogiske læringsmiljø organiseres og tilrettelægges, så det også tilgodeser og understøtter børn i udsatte positioners læring. Børn i udsatte positioner kan fx være børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Furesø Kommune har opmærksomhed på børns trivsel, udvikling, læring og dannelse. Alle børn skal opleve sig som betydningsfulde og bidragende i fællesskaber og opleve at de har deltagelsesmuligheder. For at sikre dette anvender vi fælles redskaber og metoder.

Furesø Kommunes dagtilbud benytter modellen **Tidlig opsporing** 2 gange årligt, der systematiserer trivselsarbejdet og har særligt fokus på forældreinddragelse og det tværfaglige samarbejde. Formålet med trivselsvurderinger er tidligt at få øje på børn, der befinder sig i udsatte positioner og som ikke synes at trives i deres hverdag. Hvis et barn ikke trives, inviteres forældrene til dialog, hvor man sammen vurderer hvordan trivslen kan forbedres og hvordan dagtilbud og hjemmet kan justeres, for bedre at kunne understøtte børnenes trivsel og udvikling.

Når børn ikke trives har det pædagogiske personale muligheden for at anvende Pædagogiske Arbejdsprocesser Furesø, PAF, som en analysemodel og en fælles referenceramme for arbejdet med inklusion.

I forhold til det enkelte barn beskrives indsatsen som:

- en **generel indsats**, den indsats, som alle børn behøver for at trives, udvikles, lære og dannes
- en **fokuseret indsats**, der er målrettet og af kortere varighed
- en **særlig indsats**, af længere varighed og involverer ofte fagpersoner udenfor dagtilbuddet, fx logopæd, fysioterapeut, psykolog

Egetræet har mulighed for at få faglige sparring af et tværfagligt team, hvilket vi benytter os ofte af.

Vi ved fra forskning, at statistisk set har hjemmet større betydning end dagbuddet for børnenes trivsel og udvikling. Derfor er det afgørende for Egetræet, at involvere forældrene i vores arbejde med både barnet og børnegruppen. Uanset om det enkelte barn trives eller i en udsat position.

Derudover er det enkelte barnet, "forældrenes barn", og vi har derfor en etisk forpligtigelse til at involvere forældrene i deres barns trivsel og udvikling.

Det pædagogiske personale er derfor opmærksomt på at være transparent når der laves en fokuseret indsats med et barn/børnegruppe. Fx ved et barn som har udfordringer med dets sprog eller sanseintegration. Der er blikket både rettet på hvad vi kan gøre i Egetræet, og samtidigt er der fokus på at give forældrene inspiration og redskaber til hvad der kan gøres derhjemme.

Sammenhænge

Dagtilbud tilrettelægger et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til o-klasse. At skabe sammenhæng kan fx handle om at børn i dagtilbud får positive erfaringer med at deltage i fællesskaber, så barnet får positive forventninger til de sociale fællesskaber i skolen. At det pædagogiske læringsmiljø skal have fokus på at understøtte, at børnene tør møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende, kunne indgå i et børnefællesskab og tage initiativ til at indgå i relationer. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27)

Furesø Kommune har fokus på at skabe sammenhænge for det enkelte barn omkring alle de overgange børn oplever. I hverdagens overgange mellem dagtilbud og hjem, i opstarten på dagtilbudslivet, overgangen mellem dagpleje eller vuggestue til børnehave, også i det integrere dagtilbud og endelig overgangen til tidlig fritidsordning, FFO og skole.

I Furesø Kommune benyttes der ved alle børns overgange et [overgangsskema](#). I dette skema uddyber forældre og pædagogiske medarbejdere de fokuser, som det vil være væsentligt, at pædagogiske medarbejdere i det nye tilbud kender til for bedst muligt at støtte det enkelte barn i at anvende sine erfaringer og kompetencer i den nye pædagogiske kontekst. Overgangsskemaet er oversat til flere sprog.

Furesø Kommune har et fælles afsæt for overgangen fra børnehave til skole, der beskriver [principper og procedurer for den gode overgang](#), herunder en [overgangskanon](#). Overgangskanonen skal sikre, at alle børn i Furesø får fælles erfaringer og oplevelser, de kan inddrage i de nye fællesskaber, som de træder ind i ved overgangen fra børnehave til skole og FFO. Derudover indgår dagtilbud, FFO og skole lokale aftaler der understøtter børnene i overgangen og sikrer godt samarbejde mellem medarbejderne.

Dagtilbud skal inddrage forældrebestyrelsen omkring hvordan de kan medvirke til at skabe gode overgange fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til FFO/skole.

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til FFO og 0. klasse, herunder evt. lokale aftaler mellem dagtilbud og FFO-skole.

Egetrøet har lavet en aftale med Værløse boldklub om at låne deres lokaler og udendørsarealer hver onsdag mellem kl. 9:00 og 10:00. Grundet Corona er det pt. kun børn fra Skovstjernen der er i boldklubben. Kallekølle har ligeledes et systematisk arbejde med storegruppen (Uglegruppen), men da det på sigt overgår til at være et fællesprojekt, beskrives det i nærværende udelukkende for de børn som er fra Skovstjernen.

Der er prioriteret en stærk normering for Uglegruppen om onsdagen, for at sikre forudsætningen for høj kvalitet i arbejdet. Der er 3 faste pædagogiske personaler med Uglegruppen, og de som planlægningsredskab lavet en SMTTE (systematisk planlægningsmetode) der integrerer Furesø kommunes principper for den gode overgang med den specifikke børnegruppe vi pt. har. Det betyder fx at "hvem er jeg" fylder ekstra meget, og samtidigt at fokus over tid vil ændre sig afhængigt af den aktuelle børnegruppe.

Inddragelse af lokalsamfundet

I den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet overveje, hvordan lokalsamfundet i form af fx biblioteker, museer, idrætstilbud og -faciliteter, plejehjem, erhvervsliv mv. kan inddrages med henblik på at styrke dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø. Dagtilbud kan invitere ældre medborgere, skolebørn eller andre frivillige i lokalsamfundet, der ønsker at bidrage med en særlig viden eller interesse inden for eksempelvis natur, sport, musik, sundhed eller håndværk. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

I [Furesø Kommune](#) er der mange muligheder for at inddrage lokalsamfundet, fx Skolelandbruget, Hjortøgaard, biblioteker, idrætsfaciliteter, legepladser, Musikskolen, plejehjem, museer og mange muligheder for at udnytte forskellige naturområder, skov, sø, landbrug til forskellige pædagogiske aktiviteter.

Dagtilbud skal inddrage forældrebestyrelsen omkring hvordan de kan medvirke til at bringe ressourcer i lokalområdet i spil.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Inddragelse af lokalsamfundet er pt. udfordret grundet Corona. Men det kan vi fx ikke tage en børnegruppe med på biblioteket. MEN når der er sagt, så ligger Egetræet i "smørhuset" med et stærkt civilsamfund. Det kommer til udtryk på flere måder. Fx bliver en børnegruppe inviteret til den lokale slagter, som fortæller dem om hvad en slagter er, og hvor dyrerene kommer fra, mens der bagefter børnene får smagsprøver på flere retterne.

Derudover har Egetræet faste aftaler med den lokale køkke og Værløse boldklub om lån af lokaler. Samtidigt er vi et børnehus med flere muligheder for at komme omkring i lokalområdet. Vi har således årskort til tog/bus, 2 Christiania el-ladcykler til hver 5 børn og klapvogne til både 2,4 og 6 børn.

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod, vedholdenhed og kompetencer til deltagelse. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Furesø Kommune har et prioriteret indsatsområde²:

- Børns oplevelse af at lære sig noget; målet er at alle børn oplever at lære noget, og at de bliver opmærksomme på egen progression.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

- **Medbestemmelse og medansvar:** Barnet kommer hen til pædagog og siger hule. Dernæst peger barnet på det mindste bord på stuen. Pædagogen spørger barnet om hun gerne vil lege i hulen. Barnet nikker. Pædagog finder huletæppet frem. Sammen går pædagog og barn hen til bordet og får tæppet på. Barnet kravler ind i hulen. To andre børn ser nysgerrigt til og kravler ind i hulen. Sammen leger de.
- **Gå på mod:** Barnet er i gang med at lægge puslespil. Brikken driller og han har udfordringer ved at få brikken på plads. Pædagogen sætter mig ved siden af og tilføjer smilede at han kan prøve at dreje brikken. Barnet drejer brikken og forsøger igen. Denne gang falder brikken på plads. Barnet fortsæt med engagement at lægge puslespillet.

² Se kvalitetsrapport Dagtilbud 2016-2017

- En almindelig eftermiddag på legepladsen, har et barn svært ved at komme ind i en leg med de andre børn, og sidder derfor alene og leger i sandkassen. Den voksne sætter sig ned og snakker med barnet. En hel del sand ryger ud af sandkassen, og den voksne spørger om de sammen skal grave sandet op i sandkassen. Barnet tager en stor skovl, og begynder at grave sandet op. På et tidspunkt kommer barnet ned til fliserne, og pædagogen spørger om de skal se om de mon skal prøve at finde nogle flere fliser? Det vil barnet gerne, og pludselig kommer der flere børn hen og spørger om de må være med. Det siger barnet at de gerne må. Pædagogen trækker sig fra gravarbejdet og børnene fortsætter.

Fokus er for pædagogen at understøtte barnets Engagement, Deltagelseskompetence, Vise de andre børn at barnet har noget at byde ind med, At vise barnet at hvis man gør noget selv kan det ændre ens situation og derved få nye legemuligheder.

Social udvikling

Udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Dagtilbud skal ikke kun bidrage til at udvikle børns selvstændighed og evne til medbestemmelse men også deres forståelse for, indlevelse i og solidarisk handlen i forhold til andre. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39 og Masteren til en styrket pædagogisk læreplan)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

- **Hjælpe/empati** med fokus på hvordan pædagogen støtter hos en kultur der sætter pris på at børnene har blik for hinanden: Barnet X sidder ved højbordet og leger med forskellige formede klodser der passer i en træplade. En af klodserne falder på gulvet. X siger hov og peger på den faldne klods. Barnet Y sidder på gulvet i nærheden og leger med køkkenting. Y går hen og samle klodsen op og giver den til X. X smiler og fortsætter sin leg. Pædagogen smiler til Y og tilføjer, hvor var det sødt af dig, du er en god kammerat.
- **Fællesskab, engagement og sociale relationer** er i fokus og med til hvorfor der i Kollekolle er indrettet et rum med legekøkken, dukker, bamser, lægekuffert som har til fælles at de appellerer til rollelege. Et konkret praksiseksempel er hvor en gruppe børnehavebørn tager lægeting ned fra hylden, og den voksne spørger ”hvem er mon syge, og hvem skal være lægen, og hvem er ellers på hospitalet?”. Børnene finder forskellige roller de gerne vil være, men ingen vil være den syge... Den voksne foreslår at dukkerne kan være de syge og børnene forslår at bamserne også kan være de syge.
Børnene går i gang med plastre, gagebind, senge til de syge bamser og 3 vuggestuebørn kommer hen til legen og observerer på de store børns leg. Pædagogen bliver nu til ”moren” for et af vuggestuebørnene, som skal til lægen. Pludselig er alle vuggestuebørnene med i legen, hvor

børnehavebørnene som læger udviser stor omsorg for børnene. Dette er i øvrigt glimrende eksempel på en fordel ved familiegrupper, idet de små vuggestuebørn lærer at afkode rammerne for legene af børnehavebørn, som de i et typisk børnehus ikke vil have haft muligheden for at være sammen med.

UNDER REVISION

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Læringsmiljøet skal understøtte børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. De pædagogiske medarbejdere er sproglige rollemodeller for børnene, og børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Furesø Kommune har et prioriteret indsatsområde³:

- Børnenes sproglige udvikling; målet er at børn, der ved 3-årsvurderingen havde behov for fokuseret eller særlig sprogingdsats, er det mere end halvdelen, der ved sprogvurderingen før skolestart, alene har brug for en generel sprogingdsats.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Pædagogen som sproglig rollemodel:

- Når barnet viser tegn eller peger på noget sætter pædagogen ord på. Pædagogen spørger, er det, det her puslespil, dukketøj, legeredskab du mener. Pædagogen afventer dernæst på barnets kommunikative respons, der enten er verbal eller nonverbal. Før det følger op med åben spørgsmål til barnet.

- Pædagogen sidder og kigger i en dyrebog sammen med et barn. Barnet peger på aben og tager hænderne op under armhulerne og siger u,u,ar,ar (abelyde). Pædagogen smiler, nikker og tilføjer ja, det er rigtigt, det er en abe, og den siger u,u,ar,ar. Ved at gentagende barnets kommunikation og tilføje at det er en abe, anerkender pædagogen barnets kommunikation og inviterer samtidigt barnet med til at øge dets ordforråd.

³ Se kvalitetsrapport Dagtilbud 2016-2017

- Det pædagogiske personale i Egetræet har blik for forskellen mellem at snakke til og med børn, hvilket er centralt for om børnene får medindflydelse samt at børnenes livsverden bliver taget seriøst og derfor motiveret til den fortsatte udvikling af deres sprog.

Fælles indsats blandt personalet til at øge børnenes ordforråd:

Personalet i de forskellige afdelinger i huset arbejder med fokusord, som det pædagogiske personale har fokus på at anvende igennem hele dagen, for at understøtte børnenes sproglige udvikling og et fælles sprog blandt børnene. Det at arbejde med fokusord gennem en længere periode giver samtidigt muligheden for at udfolde ordene, så de bliver sat ind i større sammenhæng. En edderkop, er ikke bare en edderkop. Der er mange forskellige. Hvilke hører hjemme i Danmark? I Egetræet? På legepladsen? I skoven etc. Dermed bliver fokusord til mere end blot et sprogligt fokus, nemlig til et fokus der åbner op for børnenes nysgerrighed, som vi sammen kan gå på opdagelse i.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

- **Erfare verden og kroppen**, med vores kroppe skal vi erfare verdenen. Det betyder at børnene i Egetræet skal lære deres krop at kende. Et konkret på det er: Barnet kravler hen imod sofaen og tager fat i sofahynden med begge hænder. Barnet trækker sig bagefter op. Står lidt og kigger og finder mit blik (pædagogens). Sammen smiler vi til hinanden. Barnet flytter nu hænderne lidt til højre, holder fast og flytter derefter benene i samme retning. Barnet stopper op og genfinder balancen hvorefter det gentages.
- I Kollekolle er alle børnene under normale rammer en gang om ugen aldersopdelt til et forløb med fokus på gymnastik, bevægelse og rytmik.
- I Uglegruppen er der for alle børnene om eftermiddagen en stund hvor alle børn ligger ned på ryggen og kigger op på himlen. Her hører børnene fx klassisk musik, og der bliver snakket med børnene om hvordan de kan mærke sig selv, ved at brystkassen går op og ned etc. Det er med til at give børnene trygheden i være i fysisk ro.
- Tilsvarende har Kollekolle et to gange om ugen hvor de "ligger på tæpper" i op til en halv time. Der sættes afspændingsmusik på eller fortælles en historie, og børnene ligger roligt på deres tæppe. Her taler det pædagogiske personale med børnene om hvordan man kan mærke sig selv, trække vejret helt ned i maven. Andre gange tales der om at man kan ligge og tænke på hvad man har lavet på dagen i mens man kroppen blive tungere. Ofte falder flere børn i søvn.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44 - 45)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

- **Eksperimentere og fantasi** i børnenes hverdag er vigtigt. Vores opgave er at inspirere børnene fx med hverdagens rammer, til hvordan man kan bruge noget der syner af et, til noget andet. Et eksempel på dette som er et typisk eksempel fra hverdagen i Egetræet: Et barn sidder i sandkassen og mærker sandet i hænderne. Barnet ser sandet forsvinde mellem fingrene og ned i sandkassen igen. Jeg (pædagogen) tager en klump hårdt sand og former det i hænderne. Jeg viser ham det og siger, vil du have en bolle? Barnet tager hænderne hen imod mine hænder og leger at han tager noget af bollen og tager hænderne hen imod sin mund og siger mmmhhh 😊
- Egetræet ligger tæt på skoven, som både er et dejligt sted at være og samtidigt et fantastisk sted at lære. Hvilket det følgende eksempel fra en tur til skoven i Kollekolle viser. Alle børn som er med på skovturen har fået en kopi af både et bøgeblad og et egeblad, og nu skal de finde 3 af hver slags, vuggestuebørnene skal "bare" finde blade. Hjemmefra er der blevet talt med børnene om at træer er forskellige, og faktisk også har noget som først kan finde til efteråret der hedder Bog og Agern. Efter at børnene har fundet bladene, taler vi om at træerne er vores gode venner fordi deres blade laver ilt til os, så vi kan trække vejret og have det godt.

Børnene finder et væltet træ med et stort rodnet, og kommer med bud på hvad rødderne bruges til. Vi kommer sammen frem til at det er træet ben, som det bruger til at stå på, men at det faktisk bruger "benene" til at drikke med. Børnene er optaget af et træ også har brug for mad og drikke ligesom os.

Børnene leger på det væltede træ, og der finder nogle af børnene små insekter. Vi taler med børnene om at de hedder bænkebidere og vi bruger et digitalt forstørrelsesglas (Iphone) som vi kigger på den med, og der ser børnene nogle bittesmå dyr, som er for små til umiddelbart at se med det blotte øje.

På vej hjem fra skoven snakker vi om at naturen er vigtig at passe på, og de voksne vælger at de nye fokusord skal være: rødder, træstamme og trækrone.

UNDER REVISION

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

- Vi er opmærksomme på at gode læringsmiljøer og lege både kan være store legemiljøer for fx en hel stue, men ligeledes kan være for små børnegrupper på 2-3 børn.
 - ➔ Derfor har vi fokus på både indenfor og udenfor at have "rum i rummene". Og vi er fortsat nysgerrige på hvordan vi kan skabe flere af dem. Vi er aktuelt i gang med at opdatere de 2 vuggestuestuers læringsmiljøer og samtidigt inkludere gangen i dette.
- Lege er foranderlige, fx kan en leg i sandkassen hvor børnene startede med at bygge vulkaner udvikle sig til at vi graver tunneller til dinosaurer. Den foranderlighed skal vi lære børn at navigere i. Det kræver at vi er tæt på børnene når de leger, så vi har blikket for hvornår vi som det pædagogiske personale skal gå foran-ved siden af-bagved børnene. Eller sagt på en anden måde. Hvornår skal vi være en flue på væggen, og hvornår skal vi være direkte involveret i legen...
- Det pædagogiske personale har blik for hvilken rolle deres positionering har for læringsmiljøet og legeforudsætningerne, så derfor har det pædagogiske personale en løbende refleksion og dialog om, hvordan vi skal positionere os.
- Vi er nysgerrige på hvordan vi fortsat kan udvikle læringsmiljøet og legemulighederne i Egetræet. Derfor afsøger vi forskellige nye muligheder
 - ➔ Udvikle et fælles "legebibliotek" med legekasser, som kunne være fx magneter med et billedkatalog til inspiration om hvordan man kan bygge med magneterne. Det kunne også være en insektkasse, hvor der er støttepersonalet til personalet, så personalet sammen med børnene kan udforske vores lokale natur.
 - ➔ Når Corona-perioden igen tillader det. Sætte legetøj frem så det er legeklar. Fx dække bord i børnekøkkenet, så det ansporer børnene til leg i køkkenet.

Links:

Furesø Kommunes Børne- og Ungepolitik: [Børne- og ungepolitik](#)

Fortsat fremgang for Furesø, Byrådet mål for 2019 – 2020: [Fortsat fremgang](#) Vision 2030: [Vision 2030](#)

Fælles læringssyn 0 – 18 år: [Det fælles læringssyn](#)

Oplæg om dannesperspektiv til dannelsesrejsen, under udarbejdelse

Styrket pædagogisk læreplan, rammer og indhold, EMU [EMU: Den styrkede pædagogiske læreplan](#)

FN's børnekonvention: [Unicef, børnekonventionen](#)

Dagtilbudsloven: [Dagtilbudsloven](#)

UNDER REVISION